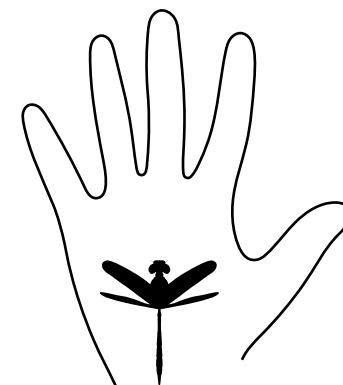

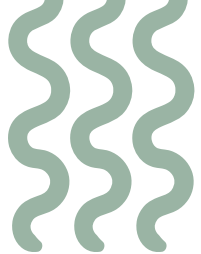
שפירית

החטיבה
לחינוך ולקהילה

ברוכות החורף
ערכת פעילות למורה ולמדריך

שפירית

שם מדעי: *Anisoptera*

גודל: 3-6 ס"מ

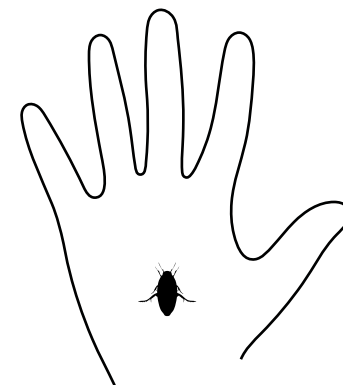

עובדות מעניינות על השפירית:

- ◀ חרק מעופף עתיק מאוד, בעל גלגול חסר: מהביצה בוקעת נימפה שגדלה ומתפתחת לבוגר, ללא שלב הגולם
- ◀ טורפת יעילה ביותר, ויש לה זוג עיניים צמודות וגדולות שמאפשרות ראייה לכל הכיוונים, ולשון ארוכה שנשלחת קדימה במהירות. שני האיברים הללו מסייעים לה לאתר את הטרף ולצוד אותו
- ◀ הנימפה גדלה במים. איברי הנשימה שלה נמצאים בחלק האחורי של גופה, וכדי לנוע במים היא משתמשת ברגליים ובמקרים מסוימים משחררת סילון מים מפי הטבעת שלה
- ◀ לשפירית שני זוגות כנפיים ארוכות (עד 6-7 ס"מ), שפרושות לצדדים בזמן מנוחה. יש לה יכולת תעופה מצוינת. גם במקרה של פגיעה בכנף אחת היא מפצה על כך בעזרת הכנפיים האחרות וממשיכה לעוף ללא קושי

מה עושה השפירית כשבריכת החורף מתייבשת?

חיפושית שחיינית

קרן קימת לישראל
K K L - J N F
החטיבה
לחינוך ולקהילה

בריכות החורף
ערכת פעילות למורה ולמדריך

עובדות מפתיעות על החיפושית השחיינית:

- ◀ זחלי החיפושית נושמים במים דרך העור
- ◀ החיפושית שוחה במים בעזרת רגליה האחוריות (השטוחות והשעירות) שמתפקדות כמו משוטים
- ◀ מחזור חייה כולל גלגול מלא: ביצה - זחל - גולם - בוגר
- ◀ הזחלים מתגלמים בבזיץ שבגדת הבריכה, והחיפושית הבוגרת מגיחה מהגולם
- ◀ החיפושית הבוגרת נושמת במים בעזרת "בלון חמצן" - בועת אוויר שהיא לוכדת על פני המים, ושומרת בין כנפיה בחלק האחורי של גופה
- ◀ החיפושית הבוגרת יכולה לעוף

איך מתמודדת החיפושית השחיינית עם התייבשות בריכת החורף?

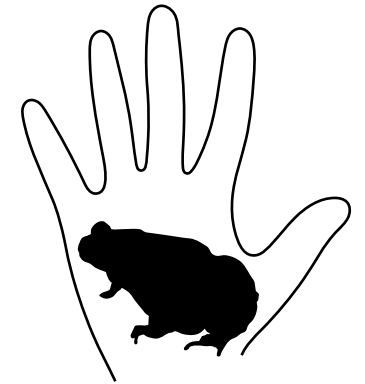
חיפושית שחיינית

שם מדעי: *Dytiscidae*

גודל: 10-45 מ"מ

קרפדה ירוקה

החטיבה
לחינוך ולקהילה

ברוכות החורף
ערכת פעילות למורה ולמדריך

קרפדה ירוקה

שם מדעי: *Bufo sitibundus*

גודל בוגר: 4-6 ס"מ

עובדות מרתקות על הקרפדה הירוקה:

- ◀ הקרפדה הבוגרת יכולה לחיות מחוץ למים אם יש מספיק לחות בסביבה
- ◀ ההזדווגות של הקרפדות נקראת "חיבוק כלולות" - הזכר מחבק את הנקבה בבית השחי בעזרת יבלות הנמצאות על רגליו הקדמיות
- ◀ הנקבה מטילה את הביצים במים בשרשראות ארוכות ומסודרות, שיש בהן אלפי ביצים
- ◀ הראשנים נושמים במים בעזרת זימים, ממש כמו דגים
- ◀ כשהקרפדה נמצאת בפיו של טורף, היא משחררת ארס מבלוטות הנמצאות מאחורי עיניה, וכך משתחררת ממנו

מה עושה הקרפדה הירוקה כאשר בריכת החורף מתייבשת?

שרשרת ביצי קרפדה במי הבריכה

צילום: אייל ברטוב

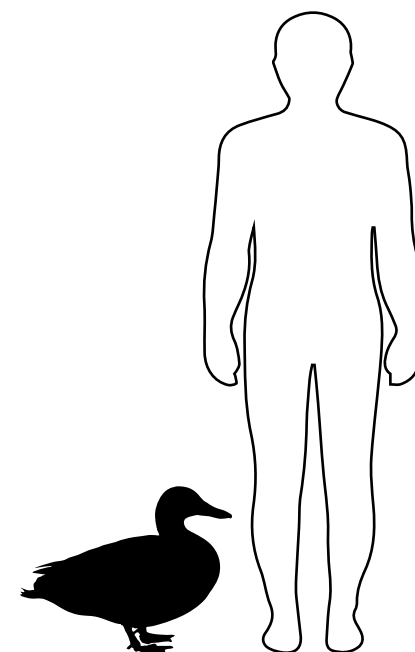
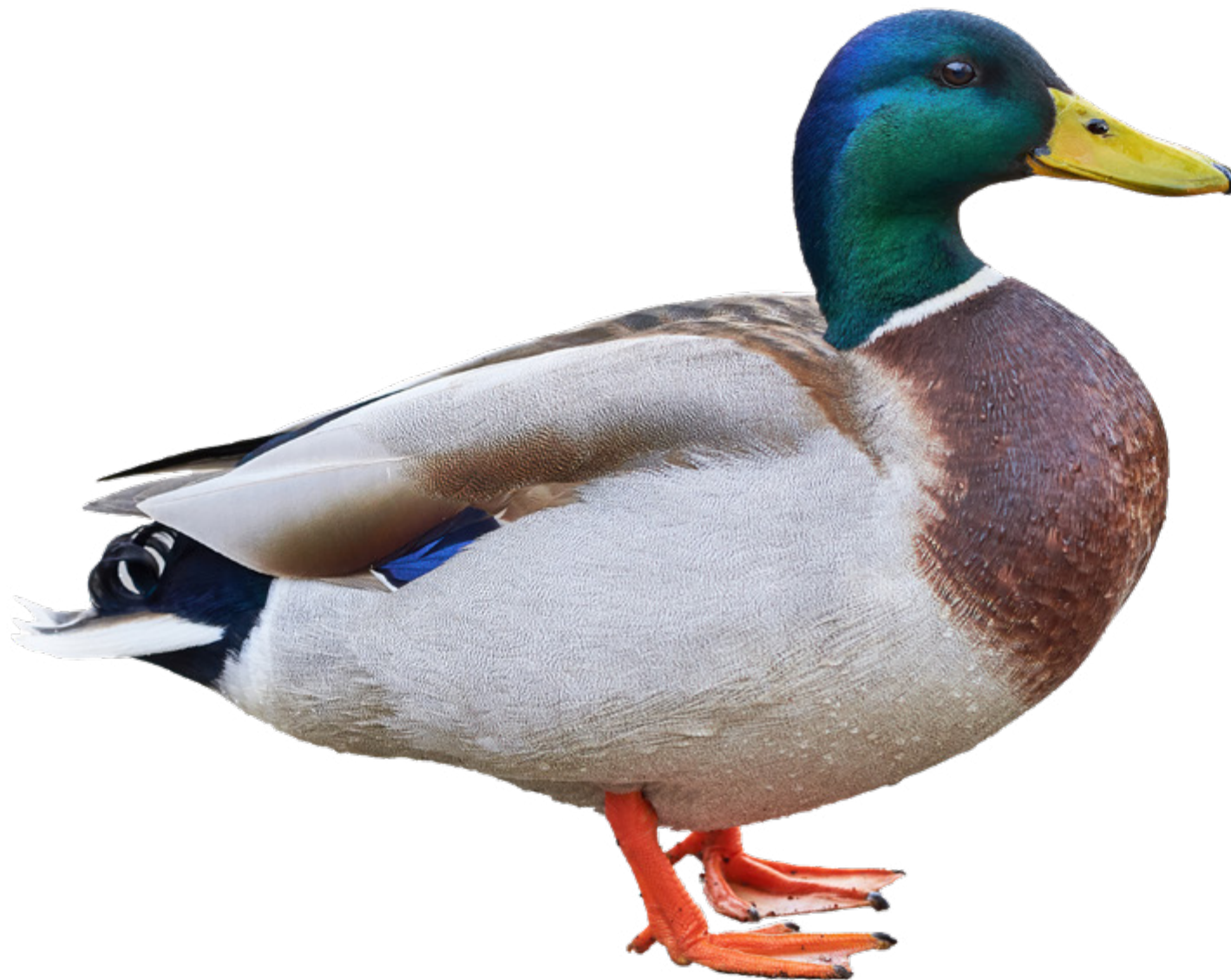
להאזנה לקולות
שמשמיעות הקרפדות
הירוקות - סרקו:

החטיבה
לחינוך ולקהילה

ברוכות החורף
ערכת פעילות למורה ולמדריך

ברכייה

החטיבה
לחינוך ולקהילה

ברכות החורף
ערכת פעילות למורה ולמדריך

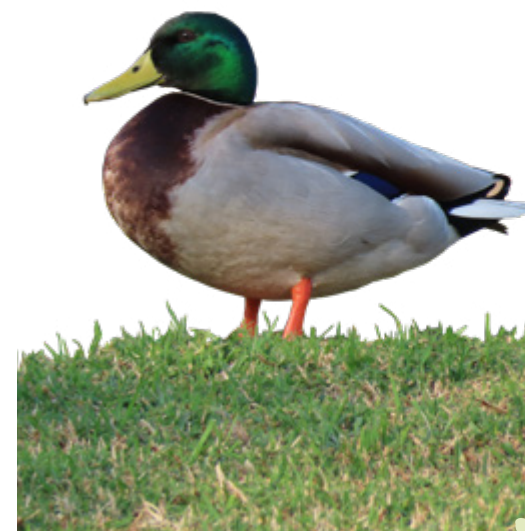
ברכייה

שם מדעי: *Anas platyrhynchos*

אורך: כ-55 ס"מ

מוטת כנף: כ-90 ס"מ

זכר

נקבה

צילום: עינבר שלומית רובין

עובדות שלא הכרתם על הברכייה:

- ◀ שולי המקור של הברכייה משוננים, ודרכם היא מסננת את מזונה מתוך המים
- ◀ הזכר "מתגנדר" בנוצות צבעוניות בולטות, והנקבה "מצטנעת" בצבעי הסוואה
- ◀ קרומי השחייה שבין אצבעותיה וגופה דמוי הסירה מאפשרים לברכייה לנוע על פני המים בצורה חלקה
- ◀ הברכייה יכולה לעוף במהירות גבוהה של עד כ-80 קמ"ש (מהירות הנסיעה ברכב בכביש בין-עירוני צר)
- ◀ הברכייה היא אביו הקדום של ברווז הבית

מה עושות הברכיות כשהברכה מתייבשת?

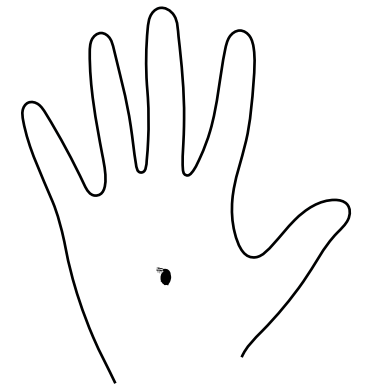

החטיבה
לחינוך ולקהילה

בריכות החורף
ערכת פעילות למורה ולמדריך

דפנייה

דפנייה

שם מדעי: *Daphnia*

גודל: 1-5 מ"מ

עובדות מרגשות על הדפנייה:

- ◀ הדפנייה שוחה במים בקפיצות בעזרת מחושיה
- ◀ הדפנייה היא הסרטן הירוד הנפוץ ביותר בבריכות החורף
- ◀ לדפנייה עין אחת בלבד
- ◀ כאשר הבריכה מתחילה להתייבש מתפתחות בכיס מיוחד בחלק הגבי של הדפנייה ביצי קיימה. כאשר הדפנייה מתנשלת (מסירה את המעטפת החיצונית הישנה של גופה), הביצים נשארות בנשל ושוקעות לקרקעית הבריכה
- ◀ כשהבריכה מוצפת מחדש, מביצי הקיימה בוקעות רק נקבות, וכאשר היא מתחילה שוב להתייבש הן יכולות להשריץ ("ללדת") זכרים ולייצר ביצי קיימה, וכך להתרבות

מה קורה לדפניות כשהבריכה מתייבשת?

